

INFORMACJA DODATKOWA
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
PODKARPACKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

CZĘŚĆ I

I. WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podkarpacki Bank Spółdzielczy z siedzibą w Sanoku przy ulicy Mickiewicza 7 został wpisany do rejestru Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 24 września 2001 roku pod numerem KRS 0000047309.

Zakres działania Banku obejmuje:

1) czynności bankowe:

- a) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- b) prowadzenie innych rachunków bankowych,
- c) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- d) udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej, a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- e) udzielanie i potwierdzanie, w zakresie i trybie uzgodnionym z Bankiem Zrzeszającym, gwarancji bankowych i poręczeń osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej, a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- f) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- g) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- h) prowadzenie operacji czekowych i wekslowych,
- i) świadczenie usług płatniczych obejmujących wydawanie instrumentów płatniczych i umożliwianie wykonywania transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika.
- j) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym, a także prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- k) emitowanie bankowych papierów wartościowych.

2) wykonywanie innych czynności:

- a) dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, przy czym Bank jest obowiązany do sprzedaży:
 - nieruchomości - w okresie nie dłuższym niż 5 lat od daty nabycia,
 - pozostałych składników majątku - w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia;

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku*

obowiązek ten nie spoczywa na Banku, jeżeli przejęte składniki majątku wykorzystata do prowadzenia własnej działalności bankowej,

- b) nabywanie i zbywanie nieruchomości,*
- c) obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji, udziałów innej osoby prawnej i jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,*
- d) dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,*
- e) świadczenie usług konsultacyjno – doradczych w sprawach finansowych,*
- f) świadczenie innych usług finansowych w zakresie:
 - a. pośrednictwa przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych, umów factoringowych lub leasingowych,*
 - b. pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,*
 - c. świadczenia usług agenta firmy inwestycyjnej,**
- g) prowadzenie na zlecenie ksiąg akcyjnych spółek,*
- h) pośrednictwo w zawieraniu umów w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych,*
- i) rozliczanie i umarzanie pieniądza elektronicznego.*

Bank może, w drodze umowy zawartej na piśmie, na zasadach określonych w ustawie Prawo bankowe, powierzyć przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu, wykonywanie wyłącznie:

- w imieniu i na rzecz Banku Spółdzielczego pośrednictwa w zakresie czynności wymienionych w art. 5 i 6 ustawy Prawo bankowe, określonych w przedmiocie działalności Banku,*
- czynności faktycznych związanych z działalnością bankową.*

2. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku.

3. W bieżącym roku obrotowym w skład Banku nie wchodziły wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe. Bank nie był więc zobowiązany do sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego.

4. Sprawozdanie sporządzono przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy w dającej się przewidzieć przyszłości.

Bank zgodnie z zaleceniami UKNF, opracował i przyjął Program Postępowania Naprawczego na lata 2016 – 2020.

Działania zrealizowane w 2017 roku wskazują na konsekwentną realizację większości założonych w PPN zadań, jednakże w analizowanym okresie wystąpiły niekorzystne zmiany w zakresie jakości portfela kredytowego, które skutkowały koniecznością zmiany klasyfikacji ekspozycji kredytowych i jednocześnie utworzeniem rezerw celowych na należności zagrożone.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku*

W obszarze adekwatności kapitałowej Bank kontynuuje działania mające na celu zmianę struktury aktywów ważonych ryzykiem uzyskując korzystne efekty przebudowy obliwa kredytowego w kierunku bardziej zdywersyfikowanych ekspozycji dla osób prywatnych. Występujący deficyt bazy kapitałowej Bank zamierza w znacznej części zniwelować poprzez zaliczenie wyniku z lat ubiegłych, powstałej w wyniku wdrożenia zmian wynikających z Ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku opisanych w dalszej części Informacji dodatkowej (pkt 7), w części pozostałej po pokryciu straty za 2017 rok, do funduszu zasobowego i tym samym zapewnić zblizoną do założeń realizację wzrostu funduszy własnych.

Pragniemy nadmienić, że pomimo prowadzonych przez Bank konsekwentnych i usilnych działań ukierunkowanych na wzmocnienie stabilnej ścieżki rozwoju wyniku z podstawowej działalności bankowej oraz uzyskiwanych satysfakcjonujących efektów racjonalizacji kosztów działania, obecną sytuację Banku determinuje jakość portfela kredytowego oraz materializacja kosztów ryzyka kredytowego. Bank identyfikuje ryzyko pełnej realizacji Programu w czynnikach zewnętrznych związanych z odroczeniem w trakcie 2017 i 2018 r. wzrostu stóp procentowych, jak również w obszarze związanym z ewentualną koniecznością dalszych zmian klasyfikacji ekspozycji kredytowych. Zgodnie z przyjętą strategią w 2018 roku Bank będzie ubiegał się o wejście do struktur Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Wskaźniki płynności na dzień 31.12.2017 r. obrazują zadowalający poziom płynności Banku i nie wykazują przekroczeń w odniesieniu do wymogów nadzorczych, jak również w stosunku do ustalonych przez Bank wewnętrznych limitów ostrożnościowych. Bank utrzymuje stabilną pozycję rynkową.

Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie dla możliwości kontynuacji działalności na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania dotychczas prowadzonej działalności.

5. W okresie objętym sprawozdaniem nie nastąpiło połączenie Banku Spółdzielczego z innym bankiem.
6. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalanie przychodów i kosztów w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru lub nie regulują danego zagadnienia, a w szczególności:

- 1) Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych

Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Bank odnosi na kapitał z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych; naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu. W przypadku, w którym nastąpiła

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

utrata wartości składnika aktywów finansowych, Bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących.

- 2) Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań
- a) finansowe aktywa trwałe:
- akcje i udziały w innych jednostkach Bank wycenia w cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości,
 - akcje i udziały przeznaczone do sprzedaży Bank wycenia w wartości bilansowej Bank wycenia w wartości bilansowej albo w wartości godziwej, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa, z uwzględnieniem oszacowanych przez Bank kosztów sprzedaży,
- b) środki trwałe, wartości niematerialne i prawne wycenia się według ceny nabycia lub wartości przeszacowanej pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- c) nieruchomości zaliczane do inwestycji Bank wycenia według wartości godziwej. Skutki zmiany zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych.
- d) Aktywa przejęte za długi Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych. W przypadku gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy. W przypadku odwrotnym, gdy wartość godziwa przyjętych aktywów jest niższa niż kwota długu, to na tę różnicę Bank dokonuje odpisu aktualizującego wartość tych aktywów. Bank może podjąć decyzję o wygaszeniu długu tylko do wysokości wartości godziwej przejętego aktywów, wtedy zadłużenie z odpowiednią rezerwą celową pozostaje na właściwym koncie zadłużenia.
- e) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych.
- f) Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem że zobowiązanie które ma zostać rozliczone przez przekazanie instrumentu kapitałowego którego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić należy wycenić według zamortyzowanego kosztu.
- g) Udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne PBS, które nie są przeznaczone do obrotu, wycenia się wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

- h) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się wg wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny*
 - i) Wartość funduszy podstawowych ustala się w wartościach nominalnych.*
- 3) *Przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń, w tym odnoszące się do prognozowanych transakcji:
Bank nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń.*
- 4) *Zasady spisывania należności:
Bank spisuje należności w ciężar utworzonych rezerw celowych na podstawie decyzji Zarządu.*

7. *Wprowadzone w roku obrotowym zmiany zasad rachunkowości, w tym metod wyceny wraz z uzasadnieniem, jeśli wywierają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, oraz zestawienie spowodowanej tymi zmianami różnicy w wyniku finansowym:*

W roku 2017 nastąpiła zmiana Polityki Rachunkowości Banku, wynikająca ze zmian w przepisach:

- ustawy o rachunkowości wprowadzonych ustawą z dnia 15.12.2016r. o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz. U z 2017, poz. 61),*
- Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków wprowadzonych Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 23.06.2017r. (Dz. U. z 2017, poz. 1271),*
- Rozporządzenia w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków wprowadzonych Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 05.07.2017r. (Dz. U. z 2017, poz. 1375),*
- Rozporządzenia w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków wprowadzonych Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12.10.2017r. (Dz. U. z 2017, poz. 1965).*

Zmiany powyżej wskazanych przepisów zaskutkowały zaprzestaniem ujmowania i prezentacji przychodów zastrzeżonych (m.in. naliczonych przez bank odsetek od należności zagrożonych oraz prowizji), do czasu ich otrzymania lub odpisania, jako rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Jednocześnie Bank tworzy odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, także skapitalizowanych, związanych z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii: „normalne”- w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych, „pod obserwacją” i z grupy „zagrożone”, z uwzględnieniem wartości zabezpieczeń, o które pomniejsza podstawę tworzenia tych odpisów aktualizujących.

Bank odniósł skutki zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w roku 2017, wykazując je jako zysk z lat ubiegłych w wysokości 18 044 059.15 zł.

8. *Dokonane w stosunku do poprzedniego roku sprawozdania finansowego zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia skutkami w zakresie przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej Banku:*

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku*

Zmiany zasad (polityki) rachunkowości Banku, wynikające ze zmian w przepisach wskazanych w punkcie 7 „Wprowadzenia do sprawozdania finansowego banku”, zaskutkowały zmianami w zakresie zasad klasyfikacji i grupowania zdarzeń gospodarczych do odpowiednich pozycji sprawozdania finansowego oraz sposobem prezentacji informacji w sprawozdaniu finansowym.

Celem zaprezentowania wpływu zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego, w zakresie przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej Banku, dokonano przekształcenia retrospektywnego danych porównawczych w sprawozdaniu finansowym dotyczących roku 2016 w tabeli zamieszczonej poniżej.

Wyszczególnienie	Dane za poprzedni rok obrotowy 2016		Dane sprawozdawcze 2017
	Dane porównawcze	Przekształcone dane porównawcze	
1	2	3	4
Aktywa	2 890 492 718,20	2 873 250 233,22	2 996 643 023,59
A.III.2	289 407 789,80	289 266 942,73	284 857 878,83
A.IV.2	1 440 805 542,90	1 420 587 139,13	1 414 914 097,26
A.XVI.1	6 626 753,00	10 007 678,00	12 827 152,00
Pasywa	2 890 492 718,20	2 873 250 233,22	2 996 643 023,59
P.IX.3	46 007 907,23	3 314 559,24	2 944 601,44
P.X.1	1 818 375,00	9 489 338,00	11 719 955,00
P.XVI*	(-) 556 612,95	17 487 446,20	17 779 900,01
Rachunek zysków i strat*	2 567 875,98	2 567 875,98	(-) 7 136 830,51
Zestawienie zmian w kapitale własnym	126 279 873,23	144 323 932,38	135 692 169,21
ZK.II.6.8	(-) 556 612,95	17 487 446,20	18 044 059,15
Rachunek przepływów pieniężnych III	61 176 425,79	79 220 484,94	102 305 175,35
RP.II.18	(-) 106 112,46	17 937 946,69	17 807 841,80

*) kwota zysku z lat ubiegłych 18 044 059,15 zł dotyczy zakumulowanego zysku za rok 2016 oraz lata wcześniejsze. Z uwagi na praktyczną niewykonalność (poniesienie niewspółmiernych kosztów do korzyści informacyjnych), bank nie oszacował, jaka część wyniku z lat ubiegłych dotyczy roku 2016 a jaka lat wcześniejszych, oraz nie wykazał jako dane porównawcze kwoty przychodów z tytułu odsetek i kosztów odpisów aktualizujących za rok 2016.

9. Informacje dotyczące korekty błędów w poszczególnych pozycjach sprawozdania finansowego: Nie wystąpiły.
10. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie wystąpiły po dniu bilansowym, nie uwzględnionych w innych częściach sprawozdania finansowego: Nie wystąpiły.

**Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Podkarpackiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku**

11. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat poprzednich ujętych w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy:

Opis	Kwota	Pozycja bilansu	Pozycja rachunku zysków i strat
1	2	3	4
Korekta wysokości rezerw celowych na należności kredytowe	(-) 264 159,14	P. XVI	
Korekta wysokości rezerw celowych na należności kredytowe	(-) 264 159,14	A. III.2	

Kwota (-) 264 159,14 wynika z utworzenia rezerw celowych na należności kredytowe w związku ze stwierdzoną utratą zabezpieczeń w latach ubiegłych.

12. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy za:

Lp.	Treść	Podmiot uprawniony do badania lub Biegły rewident	Kwota
1	2	3	4
1	Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych w Poznaniu	60 000,00 zł netto
2	Inna usługi poświadczające, atestacyjne	---	---
3	Usługi doradztwa podatkowego	---	---
4	Pozostałe usługi	---	---

Sporządził: Edyta Twardy

Edyta Twardy

ZARZĄD BANKU

1. Monika Krawczyk – p.o. Prezes Zarządu *Monika Krawczyk*
2. Agata Niemczyk – Wiceprezes Zarządu *Agata Niemczyk*
3. Rafael Lelito – Wiceprezes Zarządu *Rafael Lelito*

**PODKARPACKI
BANK SPÓŁDZIELCZY
38-500 SANOK
-1-**

(pieczęć firmowa)

Sanok, dnia 29 maja 2018 roku